

Lublin: konferencja Europa gotowa na cyfrowe wyzwanie

Otwarta prezentacja pt. „Europa gotowa na cyfrowe wyzwanie. Sztuczna inteligencja i ekonomia danych w sercu strategii cyfrowej” odbyła się 20 lutego 2020 r. w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie. Organizatorem prezentacji była Naczelna Rada Adwokacka oraz Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie. Uczestników spotkania przywitała wicedziekan ORA Lublin – adw. Krystyna Drozd.

Pierwszą część spotkania stanowiła prezentacja adw. Eweliny Jelenkowskiej-Lucà - szefowej Komunikacji w Dyrekcji Generalnej ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii (CNECT) Komisji Europejskiej, która dotyczyła kierunków strategii cyfrowej w oparciu o opublikowaną przez Komisję Europejską w dniu 19 lutego 2020 r. europejską strategię w zakresie danych, strategię cyfrową dla Europy oraz warianty strategiczne zapewniające ukierunkowany na człowieka rozwój sztucznej inteligencji (Artificial Intelligence AI).

Nowa strategia cyfrowa skupia się na możliwie pełnym wykorzystywaniu danych, stanowiących dziś ogromną siłą napędową rozwoju ekonomicznego. Tylko w 2018 r. świat wyprodukował blisko 33 zetabajty danych. Prognozuje się, że już w 2025 r. ilość wyprodukowanych danych będzie wynosiła 175 zetabajtów. Są to wartości ogromne, których wykorzystanie daje wymierne korzyści dla rozwoju technologii, przedsiębiorstw, podniesienia standardów życia społeczeństwa w każdym jego aspekcie, w tym w zakresie usług medycznych, transportowych czy wymiaru sprawiedliwości. Szacuje się, że wykorzystanie danych niepersonalnych w przemyśle może osiągnąć w 2027 r. wartość ok. 1,5 tryliona euro.

Głównym celem zaprezentowanej strategii jest budowanie konkurencyjności na globalnym rynku cyfrowym, w obliczu ogromnej ekspansji na tym polu Stanów Zjednoczonych i Chin. Strategia będzie realizowana między innymi poprzez stworzenie jednolitego europejskiego rynku danych oraz zbudowanie odpowiedniego środowiska do bezpiecznej wymiany danych w sektorach G2B, B2B, B2G.

Zgodnie z założeniami strategii cyfrowej, europejska transformacja cyfrowa ma opierać się na maksymalnie szerokim wykorzystaniu dostępnych danych z poszanowaniem praw podstawowych (np. prawa do prywatności), podmiotowości jednostki, z zachowaniem standardów etycznych i wartości, na jakich opiera się Europa.

Jak zauważyła adw. Ewelina Jelenkowska: "Sztuczna inteligencja to rzeczywistość, która nie jest prawnie uregulowana, a która pociąga za sobą daleko idące konsekwencje od odpowiedzialności za samouczące się systemy do tego, jakie są granice wykorzystania sztucznej inteligencji."

Transformacja wymaga stworzenia własnego – europejskiego potencjału cyfrowego w takich dziedzinach jak: komputery kwantowe, sieci 5G i 6G, cyberbezpieczeństwo (np.: technologia blockchain) czy rozwój sztucznej inteligencji.

Po prezentacji adw. Eweliny Jelenkowskiej-Lucà odbyła się dyskusja moderowana przez członka NRA adw. Bartosza Przeciechowskiego na temat „*Praktyki stosowania prawa i wykonywania zawodu adwokata w dobie wyzwań cyfrowych*”, z udziałem adw. Judyty Kasperkiewicz – prelegentka zajmuje się prawem nowych technologii, prawa własności intelektualnej i prawa karnego, jest autorką bloga *Cyberlaw by Judyta*.

Technologia cyfrowa jest obecna w codziennej pracy adwokata, usprawniając ją w zakresie administrowania kancelarią, stanowi także wsparcie strony merytorycznej wykonywania zawodu. Należy wspomnieć choćby o komercyjnych systemach informacji prawnej, ale także ułatwieniach w zakresie sektora publicznego (system SAOS, Portal Informacyjny Sądów Powszechnych). Adwokat

Judyta Kasperkiewicz sygnalizowała konieczność wprowadzenia dalszych zmian także w zakresie już istniejących rozwiązań. Jako przykład szybkiej i skutecznej transformacji cyfrowej wskazała działania Estonii w zakresie rozwoju technologii cyfrowej i cyberbezpieczeństwa.

Rozwój cyfrowy generuje pojawienie się dotychczas niezidentyfikowanych zagadnień, problemów prawnych, jak choćby prawna odpowiedzialność Sztucznej Inteligencji, np.: szkody wyrządzone przez pojazdy autonomiczne.

Podczas dyskusji adw. Judyta Kasperkiewicz sygnalizowała również problem zapewnienia odpowiedniej kontroli nad funkcjonowaniem Sztucznej Inteligencji, podając jako przykład system blokowania rachunków bankowych STIR. Wskaźnik ryzyka, w oparciu o który SzeF KAS dokonuje blokady rachunku, jest określany przez niejawną algorytm. Może to pozbawiać podmioty, w stosunku do których blokadę zastosowano, możliwości weryfikacji zasadności decyzji KAS w zakresie użycia tego środka. Decyzja o zastosowaniu blokady jest *de facto* podejmowana na podstawie „decyzji” Sztucznej Inteligencji.

Zwrócono także uwagę, że transformacja cyfrowa może skutkować przemodelowaniem wielu instytucji prawa, jakie dziś znamy. Choćby wykorzystanie technologii blockchain może w przyszłości skutkować wyeliminowaniem z rzeczywistości prawnej zawodów pełniących funkcję „zaufanej strony trzeciej”, takich jak notariusz czy komornik.

Przeprowadzona dyskusja kieruje ku jednoznacznym wnioskom, że transformacja cyfrowa będzie miała coraz większy wpływ na procesy stosowania prawa, stworzy nowe możliwości, będzie jednakże poważnym wyzwaniem, polegającym na konieczności odpowiedniego zbalansowania zakresu transformacji cyfrowej z koniecznością ochrony praw podstawowych jednostki i wartości, na których opiera się społeczeństwo europejskie.

W rozmowie z relacjonującym spotkanie Radiem Lublin adw. Bartosz Przeciechowski podsumował: "Rynek cyfrowy, jak każdy chce zarabiać więcej, zatem trzeba postawić granicę poprzez regulację i skonfrontowanie uprawnień tak, by rozwój rynku cyfrowego nie naruszał praw podstawowych."

Adw. dr Fabian Świder

What is a high-risk AI application?

- ◆ When it concerns a critical use in a critical sector

CRITICAL SECTORS

- healthcare
- transport
- police
- legal system

CRITICAL USE

- legal effects
- risk of death
- damage or injury

- ◆ For example: medical equipment, automated driving, decisions on social security payments.
- ◆ Some uses are critical in all sectors, for example use of AI in recruitment processes.

How to enforce trustworthy AI in practice?

- ◆ High-risk AI will be subject to strict rules (compliance tests, controls, sanctions).
- ◆ Other AI applications can use voluntary labelling.

EXCELLENCE AND TRUST IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE

